

folklor/edebiyat - folklore&literature, 2024; 30(1)-117. Sayı/Issue -Kış/Winter

Kitap Tanıtımı / Book Review

**Yılmaz Daşcıoğlu, *Doğurgan Yara Sezai Karakoç,*
Şule Yayınları, İstanbul 2023,**

ISBN: 9786258062700, 88 sayfa.

Can Şen*

* Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü/ Bartın University Turkish Language and Literature. Bartın-Türkiye.cansen@bartin.edu.tr. ORCID ID: 0000-0001-7449-5112.

Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının üretken ve önemli isimlerinden Sezai Karakoç (1933-2021) gerek İkinci Yeni şiir anlayışı çerçevesinde yazdığı şiirler, gerek diğer İkinci Yenicilerden farklı olarak eserlerine İslâmî bir öz yansıtması, gerekse düşünceleri ve fikrî mücadelesi ile çok boyutlu incelemelere/değerlendirmelere açık bir şair/yazardır. Bu bağlamda Prof. Dr. Yılmaz Daşcıoğlu'nun farklı tarihlerde Sezai Karakoç hakkında yazdığı yedi yazıdan oluşan *Doğurgan Yara Sezai Karakoç*, şairin edebî ve fikrî birikimine yeni bakışlar sunması açısından dikkat çekmektedir.

Yazar, kitabının “Sunuş” yazısında kitabı oluşturan yazıların ve genel olarak kitabın amacını şu cümlelerle dile getirmiştir: “(...) Yazıların değişmeyen ortak noktaları ise Karakoç'un eserine nüfuz etme çabası ile çağımızın edebiyat ve düşünce dünyasındaki yerini nesnel bir biçimde görmeye çalışmaktır. Okura belli bir bakış açısından Karakoç'un düşüncesi, poetikası ve şiiriyle ilgili bir yaklaşımın sunulduğunu umduğum bu yazılar, onun eserinin anlaşılmasına bir nebze katkı yaparsa amacına ulaşmış olacaktır.” (s. 9-10).

Yazar, kitabın ilk yazısı olan “Sezai Karakoç Şiirinin Gücü ve Etkisi”nde (s. 11-14) Karakoç'un şiir dünyasını oluşturan pek çok unsurun çocukluğundan ve aile çevresinden geldiğini belirterek onun şiirinin bireysel ve toplumsal açılardan hayata dayandığını vurgulamıştır. Gelenekle modern başarıyla bir şekilde birleştirmeyi başaran Karakoç, yazara göre; “Monna Rosa”, “Köşe” gibi şiirlerinde romantik ve lirik, “Kapalı Çarşı”, “Ötesini Söylemeyeceğim” gibi şiirlerinde toplumsal ve eleştirel tavrı başarıyla şiirlerine yansıtmıştır.

“Hatıralar ve İdealler Arasında Bir Yol Açıcı İmge: Sezai Karakoç Şiirinin Kaynaklarından Çocukluk” başlıklı yazıda (s. 15-22) yazar, önceki yazısında vurguladığı çocukluk kavramını şiirler üzerinden daha ayrıntılı bir şekilde ele almıştır. Yazara göre Karakoç'un çocukluk izlenimleri şiirinin kaynaklarından biri olmanın yanı sıra “çocukluk” kavramı ve bununla ilgili imgeler onun şiirinin kurucu öğelerindedir. Bu noktada Karakoç'un “Anneler ve Çocuklar”, “Çocukluğumuz”, “Bahçe Görmüş Çocukların Şiiri” gibi şiirleri dikkat çekmektedir.

Yazar, “Sezai Karakoç Şiirinde ve Düşüncesinde Merkezî Bir Kavram Olarak Hakikat” başlıklı yazısında (s. 23-27) Karakoç'un “hakikat” kavramını düşünce eserlerinde ve şiirlerinde nasıl işlediğini irdelemiştir.

Kitabın “Sezai Karakoç Şiirinde Geleneğin Biçimsel Bir Tezahürü Olarak Ses Tasarrufları” başlıklı dördüncü yazısında (s. 29-39) yazar, Karakoç şiirini ses unsuru ve gelenekle ilişkisi bağlamında kapsamlı bir şekilde değerlendirmiştir. Yazıda şairin *Hızır ile Kırk Saat* kitabı ve “Sesler”, “Köpük”, “Pingpong Masası”, “Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine” gibi şiirlerini ses unsuru açısından ele alan yazar, şairin gelenekle ilgili görüşlerinden de yararlanarak geleneğin onun şiirlerinin sesini nasıl etkilediği üzerinde durmuştur.

Eserin oylumlu yazılarından biri olan “Sezai Karakoç'un Denemelerinde Yapı, Biçim ve Düşünce”de (s. 41-56) yazar, Karakoç'un denemelerinden oluşan *Edebiyat Yazıları*, *Günlük Yazılar*, *İslâmın Dirilişi* gibi düşünce eserlerini ayrıntılı bir şekilde incelemiştir. Daşcıoğlu'nun bu yazısındaki “(...) Denilebilir ki Karakoç'un yazılarının ayırıcı bir özelliği bazı kavramları, özel, sık ve etkili bir biçimde kullanarak kendisine özgü hâle getirmek ve toplumun kültüründe, düşünce yaşamında dolaşıma sokmak olmuştur.” (s. 48) şeklindeki

tespiti Karakoç'un düşünce eserlerinin etkisini göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Yazar, "Diriliş Estetiği ya da Sezai Karakoç'un Sanat Görüşü"nde (s. 57-73) önceki yazıda vurguladığı Karakoç'a özgü kavramların başında gelen "Diriliş"i sanat cephesinden ele almış ve Karakoç'un sanat anlayışını gelenek, metafizik, din, yaratma, sanatçı, öz ve biçim gibi kavramlar üzerinden irdelemiştir.

Kitabın son yazısı olan "Bir Okul Olarak Diriliş Dergisi"nde (s. 75-86) ise yazar, Karakoç'un 1960-1990 yılları arasında fasılalarla ve farklı biçimlerde yayımladığı *Diriliş* dergisini içerik ve dergide yazan şairler/yazarlar bağlamında ele almıştır. Bu yazının ardından kitapta yararlanılan kaynaklar toplu olarak verilmiştir (s. 87-88).

Kitabı oluşturan yazıları toplu olarak değerlendirdiğimizde Yılmaz Daşcıoğlu'nun Sezai Karakoç'un bilhassa şiiri ve düşüncesi üzerine odaklandığını görmekteyiz. Kitaptaki tespit ve yorumların Karakoç hakkında bundan sonra yapılacak çalışmalara yeni bakış açıları kazandıracağını düşünmekteyiz.